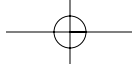

BÁNFI SZILVIA * PAVERCSIK ILONA * PERGER PÉTER * V. ECSEDY JUDIT

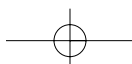
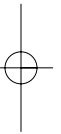
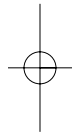
A RÉGI
MAGYARORSZÁGI NYOMDÁK
BETŰI ÉS DÍSZEI
XVII. SZÁZAD

HUNGARIA TYPOGRAPHICA

II.

BÁNFI SZILVIA * PAVERCSIK ILONA * PERGER PÉTER * V. ECSEDY JUDIT

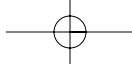
A RÉGI
MAGYARORSZÁGI NYOMDÁK
BETŰI ÉS DÍSZEI
XVII. SZÁZAD

2. KÖTET

KELET-MAGYARORSZÁGI ÉS ERDÉLYI NYOMDÁK,
LŐCSE, KASSA

TANULMÁNYOK ÉS KATALÓGUS

BALASSI KIADÓ–ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
BUDAPEST

A szerzők kutatásait az Országos Tudományos Kutatási Alap támogatta (T 42468)

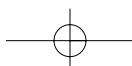
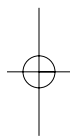
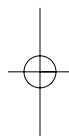
A kötet kiadását támogatta
az Országos Tudományos Kutatási Alap (PUB-F 107528)

OTKA

© Bánfi Szilvia, Pavercsik Ilona, Perger Péter, V. Ecsedy Judit, 2014

ISBN 978-963-506-924-8
ISSN 1785-7201

TARTALOM

TANULMÁNYOK ÉS KATALÓGUS

Előszó (<i>V. Ecsedy Judit</i>)	7
Preface (<i>Judit V. Ecsedy</i>)	9

TIPOGRÁFIA ÉS GRAFIKA
A HAZAI NYOMDÁK FELSZERELÉSÉNEK SAJÁTOSÁGAI
KELET-MAGYARORSZÁGI ÉS ERDÉLYI, LŐCSEI ÉS KASSAI NYOMDÁK
(*V. Ecsedy Judit*)

I. A nyomdák területi és felekezeti megoszlása	13
II. A hazai nyomdák külföldi kapcsolatai	14
III. A hazai nyomdák egymással való kapcsolatai	19
IV. A könyvdíszítés és tipográfia néhány jellemzője	21
V. A nyomdafelszerelések utóélete	22

TIPOGRÁFIA ÉS KÖNYVDÍSZÍTÉS A XVII. SZÁZADI NYOMDÁKBAN
KELET-MAGYARORSZÁG, ERDÉLY, LŐCSE ÉS KASSA

1. A Schultz-nyomda Lőcsén (1617–1622) (<i>Pavercsik Ilona</i>)	27
2. A lőcsei Brewer-nyomda (1625–1739) (<i>Pavercsik Ilona</i>)	30
3. A kassai Fischer–Fest-nyomda (1610–1622) (<i>V. Ecsedy Judit</i>)	40
4. A Schultz-nyomda és a városi nyomda Kassán (1623–1700–) (<i>Pavercsik Ilona</i>)	45
5. A jezsuiták kassai nyomdája (1670–1674) (<i>Pavercsik Ilona</i>)	51
6. A sárospataki fejedelmi nyomda (1650–1671) (<i>V. Ecsedy Judit</i>)	54
7. A debreceni városi nyomda (1601–1705) (<i>Bánfi Szilvia</i>)	64
8. Szenci Kertész Ábrahám és a váradi református egyház nyomdája (1639?) (1640–1668) (<i>V. Ecsedy Judit</i>)	86
9. Az erdélyi fejedelmi nyomda (1621–1667) (<i>V. Ecsedy Judit</i>)	93
10. Dobre pap gyulafehérvári és preszákai nyomdája (1641–1642) (<i>V. Ecsedy Judit</i>)	104
11. A kolozsvári Heltai-nyomda (1550) (1601–1661) (<i>V. Ecsedy Judit</i>)	106
12. A református egyház országos nyomdája Kolozsváron (1669–1700–) (<i>V. Ecsedy Judit</i>)	113
13. Tótfalusi Kis Miklós a kolozsvári református egyház nyomdájának élén (1693–1702) (<i>Perger Péter</i>)	120
14. A kolozsvári unitárius nyomda (1696?) (1697–1703) (<i>Perger Péter</i>)	132
15. A keresdi nyomda (1684–1694?) (<i>V. Ecsedy Judit</i>)	139
16. A szebeni városi nyomda (1525) (1601–1700–) (<i>Perger Péter</i>)	144
17. A brassói városi nyomda (1539) (1601–1700–) (<i>Perger Péter</i>)	149
18. A csíksomlyói ferences zárda nyomdája (1675?–1700–) (<i>Bánfi Szilvia</i>)	155
19. Az ortodox érsekség cirill betűs nyomdája (1683–1702) (<i>V. Ecsedy Judit</i>)	159

KATALÓGUS*

A katalógus használata	167
Guide to the Catalogue	169
1. A Schultz-nyomda Lőcsén 1617–1622 (<i>Pavercsik Ilona</i>)	171 [383]
2. A lőcsei Brewer-nyomda 1625–1700– (<i>Pavercsik Ilona</i>)	174 [421]
3. A kassai Fischer–Fest-nyomda 1610–1622 (<i>V. Ecsedy Judit</i>)	205 [587]
4. A Schultz-nyomda és a városi nyomda Kassán 1622–1700– (<i>Pavercsik Ilona</i>)	210 [605]
5. A jezsuiták kassai nyomdája 1670–1674 (<i>Pavercsik Ilona</i>)	222 [667]
6. A sárospataki fejedelmi nyomda 1651–1671 (<i>V. Ecsedy Judit</i>)	222 [677]
7. A debreceni városi nyomda (1560) 1601–1705 (<i>Bánfi Szilvia</i>)	228 [711]
8. Szenci Kertész Ábrahám és a váradi református egyház nyomdája (1639?) 1640–1668 (<i>V. Ecsedy Judit</i>)	239 [779]
9. Az erdélyi fejedelmi nyomda 1621–1667 (<i>V. Ecsedy Judit</i>)	252 [813]
10. Dobre pap preszákai és gyulafehérvári cirill betűs nyomdája 1641–1642 (<i>V. Ecsedy Judit</i>)	260 [863]
11. A kolozsvári Heltai-nyomda (1550) 1601–1661 (<i>V. Ecsedy Judit</i>)	261 [871]
12. A református egyház országos nyomdája Kolozsváron 1669–1700 (1770) (<i>V. Ecsedy Judit</i>)	267 [911]
13. Tótfalusi Kis Miklós a kolozsvári református egyház nyomdájának élén 1693–1702 (<i>Perger Péter</i>)	285 [975]
14. A kolozsvári unitárius nyomda 1697–1703 (<i>Perger Péter</i>)	300 [1019]
15. A keresdi nyomda 1684–1694? (<i>V. Ecsedy Judit</i>)	302 [1033]
16. A szebeni városi nyomda 1601–1700– (<i>Perger Péter</i>)	309 [1051]
17. A brassói városi nyomda (1539) 1601–1700 (<i>Perger Péter</i>)	322 [1117]
18. A csíksomlyói ferences zárda nyomdája 1675?–1700– (<i>Bánfi Szilvia</i>)	330 [1185]
19. Az ortodox érsekség cirill betűs nyomdája 1683–1702 (<i>V. Ecsedy Judit</i>)	332 [1201]
A XVII. századi cifrák áttekintése és leírása időrendben, első megjelenésük évével és a nyomdahelyekkel, kelet-magyarországi és erdélyi nyomdák, Lőcse és Kassa	337
Metszők és rajzolók mutatója	
Szignált és egyes mestereknek tulajdonított fa- és rézmetszetek	347
Áttekintés a kelet-magyarországi, erdélyi, lőcsei és kassai nyomdákban használt betűkről méretük szerinti sorrendben a nyomdahely és az időkor megjelölésével (XVII. század)	355
Rövidítések	366
Hely- és névmutató	367
ILLUSZTRÁCIÓK	
A NYOMDAI KÉSZLETEK BEMUTATÁSA MŰHELYENKÉNT	381

*Szögletes zárójelben az ILLUSZTRÁCIÓK megfelelő oldalszáma